

Sosiaali- ja terveysalan henkilöstön riittävyys ja saatavuuden työryhmä

20.12.2021

Diasetti löytyy Tiimeristä

ASIAKOHTA 1.

Kokouksen avaus ja edellisten kokousten muistioiden hyväksyntä

Satu Koskela (5 min)

ASIAKOHTA 2

Ehdotukset alatyöryhmäkohtaisiksi tavoitteiksi ja toimiksi

Jaska Siikavirta, asiantuntijasihteeristö ja alatyöryhmien puheenjohtajat (150 min)

Ehdotukset alatyöryhmäkohtaisiksi tavoitteiksi ja toimiksi

Jaska Siikavirta

- Työryhmän tehtävänä on vuoden 2022 aikana luoda strateginen tiekartta, jossa painopistealueittain asetetaan ehdotukset toimenpiteiksi ja niiden vaikuttavuustavoitteiksi niin kansallisella kuin alueellisella tasolla eri aikajännteille. Työryhmän työsuunnitelmaan sisältyvissä, ennen joulua annettavissa ehdotuksissa on kyse työryhmän ensimmäisistä yhteisistä kannanotoista siihen, minkälaisin keinoin henkilöstön riittävyttä ja saatavuutta voidaan kullakin painopistealueella edistää.
- Seuraavaksi käsiteltävät ehdotukset perustuvat siihen tietopohjaan ja yhteiseksi katsottuun näkemykseen, joka työryhmän aloitusvaiheessa on käytettävissä. Ehdotuksia on pyritty muodostamaan konkreettisina lyhyen aikavälin toimenpiteinä, samoin kun ehdotuksina tiettyjen painopistealueiden etenemisen peruspilareiksi tai lähtötoimenpiteiksi. Ehdotukset ovat myös eri tasoisia ja eri laajuisia eri painopistealueilla. Kyse on työryhmän ensimmäisistä yhteisistä näkemyksistä laajemman jatkotyöskentelyn pohjaksi. Toimenpidekokonaisuuksia tullaan täydentämään työskentelyn edetessä.
- Ensimmäiset ehdotukset esitellään kokonaisuudessaan työryhmän ohjausryhmänä toimivalla sote-ministeriryhmälle **tammikuussa 2022**. Siltä osin kuin ohjausryhmän mahdollisesti puoltamissa ehdotuksissa on kyse niiden voimavarojen turvaamista edellyttävistä toimenpiteistä, niitä tullaan ehdottamaan myös käsiteltäväksi kevään 2022 kehysvalmistelussa.
- Käydään teemat ja niiden ehdotukset läpi yksitellen (*á 20 min / teema*). Sihteeristö tuo samalla esille, millaisia muutosehdotuksia työryhmä on esittänyt.

Tilannekuva ja ennustetyö (tietopohja), Terhi Tevameri & Päivi Nygren

Ehdotus	Lyhyen/keskipitkän/pitkän aikavälin	Uusi/käynnissä oleva	Aikataulu vuositasolla	Toteutusmuoto (säädös, ohjaus, hanke, selvitys)	Tarve lisärahoitukselle (kyllä/ei)	Vastuutaho	Seuranta
Perustetaan THL:een kansallinen pysyvä sote-alan henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden arviointitoiminto, joka kokoaa ja analysoi vuosittain tilastoviranomaisten ja muiden toimijoiden tietopohjan, muodostaa ennusteet kehityksestä sekä tuottaa tietokuutioita. Toiminnon tehtävät asetetaan säädösperusteisesti yhteen sovittaen kansallisten arviointitoimintojen kanssa.	Lyhyt Keskipitkä/ Pitkä	Uusi	2022-2023 2024-	Säädös/asetus Ohjaus Hanke/Selvitys	Kyllä (perustettava toiminto)	STM THL, TTL Muut ministeriöt	
Kootaan määrällinen kokonaiskuva sote-alan työvoimatilanteesta ammateittain, alatoimialoittain, sektoreittain ja alueittain nyt sekä ennusteet hyvinvointi-alueiden aloittaessa, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä huomioiden myös lainsäädännölliset muutokset ja uudistukset.	Lyhyt	Uusi	12/2021-22	Ohjaus Hanke/Selvitys	Kyllä (tieto-aineistot ja selvitykset)	STM THL, TTL Muut ministeriöt ja alaiset laitokset	
Tunnistetaan tosiasiallisesti käytettävissä oleva työvoima ja mahdollisten reservien hyödyntäminen.	Lyhyt	Uusi	12/2021-22	Ohjaus Hanke/Selvitys	Kyllä (kts. edellä)	Kts. edellä	
Tunnistetaan ja kootaan olemassa oleva tieto ja tietopuutteet ammateittain, alatoimialoittain, sektoreittain ja alueittain sekä kokonaisuutena.	Lyhyt	Uusi	12/2021-22	Ohjaus Hanke/Selvitys	Kyllä (kts. edellä)	Kts. edellä	
Tunnistetaan vaikuttavia keinoja hillitä työvoima-tarpeen kasvua sote-alalla vaarantamatta asiakas-/potilasturvallisuutta ja työntekijöiden hyvinvointia.	Lyhyt Keskipitkä/ Pitkä	Uusi	2022-2023- 2024-	Ohjaus Hanke/Selvitys	Kyllä (perustettava toiminto)	Kt. edellä Hyva/Yta	
Yhteen sovitaan ja tunnistetaan sote-alan ja muiden toimialojen työvoimatarpeet sekä sote-ammattien keskinäisriippuvuudet.	Lyhyt Keskipitkä/ Pitkä	Uusi	2022-2023 2024-	Ohjaus Hanke/Selvitys	Kyllä (perustettava toiminto)	STM, THL Muut ministeriöt	

Osaamisen johtaminen, *Juha Luomala*

Ehdotus	Lyhyen/keskipitkän/pitkän aikavälin ehdotus	Uusi/käynnissä oleva ehdotus	Aikataulu vuositasolla	Toteutusmuoto (säädös, ohjaus, hanke, selvitys)	Tarve lisärahoitukselle (kyllä/ei)	Vastuu-taho	Seu-ranta
Kehitetään henkilöstön täydennys- ja erikoistumiskoulutuksen laatua, vastaavuutta työelämän tarpeisiin ja henkilöstön mahdollisuuksia jatkuvaan ammatilliseen kehittymiseen. Varmistetaan valtakunnallisesti seurantatieto täydentävän koulutuksen toteutumisesta. Arvioidaan myös erikoistumiskoulutusten vastaavuutta työelämän ja henkilöstön tarpeisiin. Arvioidaan tarve säädosmuutoksille ja lisärahoitukselle ja valmistellaan tätä koskevat esitykset.	Keskipitkä	Osittain uusi/SOTEKO erikoistumiskoulutusten osalta	2022-2023	Säädös/asetus	Kyllä (mikäli halutaan lisätä erikoistumiskoulutustarjontaa)	STM, sidosryhmät	
STM valmistelee järjestämislain 59 § mukaisen asetuksen täydennys-koulutuksen toteuttamisesta. Käynnistetään laaja yhteistyö asetukseen liittyvien suositusten tuottamisessa niin, että ne tukevat tulevaa osaamisen johtamista. Osaamisen johtamisen kautta tulee mahdollistaa urapolut ja jatkuva ammatillinen kehittäminen sote-alan keskeisinä vetovoimatekijöinä.	Keskipitkä	Käynnistymässä osana STM:n säädosvalmistelua	2022-2023	Hanke, säädös/asetus	Ei	STM, sidosryhmät	

Työn veto- ja pitovoima, ammatillinen liikkuvuus, työolosuhteet, työhyvinvointi, sukupuolten tasa-arvo ja niiden johtaminen, Kaisa Halinen & Kimmo Tarvainen

Ehdotus	Lyhyen/keskipitkän/pitkän aikavälin ehdotus	Uusi/käynnissä oleva ehdotus	Aikataulu vuositasolla	Toteutusmuoto (säädös, ohjaus, hanke, selvitys)	Tarve lisärahoitukselle (kyllä/ei)	Vastuutaho	Seuranta
<p>Käynnistetään valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan hyvän työn edellytysten ohjelma. Ohjelma sisältää esim.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Työkykyjohtamisen, lähijohtamisen kehittämisen, työn kehittämisen työyhteisöissä - Kannustimien, myös taloudellisten luomisen työhyvinvoinnin parantamiseen - Psykososiaalisten riskitekijöiden vähentämiseen ja työturvallisuuden lisäämiseen tähtäävän työn - Työssä kohdatun väkivallan ehkäisemiseen, seksuaalisen väkivallan ja häirinnän kitkemiseen tähtäävän työn 	Keskipitkä/pitkä	Osittain uusi/linkitetään osin Työ2030 -hankkeeseen	Aloitus 2022	Hanke	Kyllä	STM, sidosryhmät, työmarkkinaosuudet	
<p>Sote-alan henkilöstön työhyvinvointi on jatkossa säännönmukainen ja painotettu osa kansallista työhyvinvoinnin kehittämistä sekä strategista johtamista. Uudistuksissa arvioidaan henkilöstön työhyvinvointivaikutukset.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seurataan yhdenmukaisella tavalla työhyvinvoinnin kehittymistä hyvinvointialueilla. 	Lyhyt/keskipitkä	Uusi	2022 -	Ohjaus	Ei	STM, sidosryhmät, HVA:t, TTL	

Kv-rekrytointi ja työperäinen maahanmuutto, Tia-Maria Kirkonpelto & Laura Lindeman

Ehdotus (sisältyvät valmistelussa olevaan sote-alan kansainvälisen rekrytoinnin työsuunnitelmaan, TEM-STM-OKM; työsuunnitelma valmis Q2/2022)	Lyhyen/keski-pitkän/pitkän aikavälin ehdotus	Uusi/käynnissä oleva ehdotus	Aikataulu vuositasolla	Toteutusmuoto (säädos, ohjaus, hanke, selvitys)	Tarve lisärahoitukselle (kyllä/ei)	Vastuutaho	Seuranta
Tietopohjan vahvistaminen; <ul style="list-style-type: none">• luodaan päivitettävä tietomalli ulkomaisen työvoiman määrällisistä tarpeista alueellisesti ja tehtävien mukaan• määritetään potentiaalisimmat kohdemaat EU/ETA-alueella• määritetään potentiaalisimmat kohdemaat EU/ETA-alueen ulkopuolelta• selvitetään minkä verran ja missä maissa suomalaisia sote-alan ammattilaisia työskentelee.	Lyhyt/keskipitkä	Uusi/osittain käynnistynyt	12/2021-2022	Ohjaus Hanke/Selvitys	Ei	TEM-OKM-STM-	
Toimenpiteiden kohdentaminen; <ul style="list-style-type: none">• muodostetaan näkemys, missä määrin tarpeeseen vastataan a) koulutusperusteisella maahanmuutolla ja missä määrin b) työperusteisella maahanmuutolla.;• muodostetaan näkemys, minkä verran henkilöstöä tavoitellaan a) EU/ETA-alueelta, b) kolmansista maista ja c) paluumuuttajina.	Keskipitkä	Osittain käynnistynyt	2022-2023	Ohjaus Hanke/Selvitys	Ei	TEM-OKM-STM-	
Hallinnon ja rahoituksen kehittäminen: laaditaan ehdotukset siitä, miten <ul style="list-style-type: none">• laillistamisprosessia ja sitä tukevaa koulutusta tulisi kehittää• oleskelulupaprosessia tulisi kehittää• muita viranomaisprosesseja tulisi kehittää, ja• siitä, miten ulkomaisen työvoiman laillistamista tukeva koulutus tulisi rahoittaa.	Keskipitkä	Käynnistynyt	2022-2023	Ohjaus Hanke/Selvitys	Ei	TEM-OKM-STM-	
Laaditaan ehdotus kansallisesti koordinoitusta sosiaali- ja terveysalan kansainvälisen rekrytoinnin ohjelmasta. Valmistelun yhteydessä <ul style="list-style-type: none">• tehdään yksityiskohtainen kv-esikuva-analyysi vastaavista ohjelmista• käynnistetään tunnustelut 2-4 potentiaalisimman EU/ETA-alueen ulkopuolisen maan kanssa.	Lyhyt/keskipitkä	Käynnistynyt	12/2021-2022	Hanke/Selvitys	Kyllä	TEM-OKM-STM-	

Palvelujärjestelmän uudistuvat osaamistarpeet koulutusjärjestelmässä, *Juha Luomala & Sanna Hirsivaara*

Ehdotus	Lyhyen/keski-pitkän/pitkän aikavälin ehdotus	Uusi/käynnissä oleva ehdotus	Aikataulu vuositasolla	Toteutusmuoto (säädös, ohjaus, hanke, selvitys)	Tarve lisärahoitukselle (kyllä/ei)	Vastuutaho	Seuranta
Luodaan yhteinen kuva eri alojen koulutustarpeista koulutusmääriä koskevien päätösten pohjaksi ja tehdään sen mukaiset päätökset koulutusmäärien lisäämisestä.	Lyhyt	Osana tilannekuvaa ja ennustetyötä	2022	Selvitys	Kyllä	STM, OKM, sidostahot	
<p>Kehitetään koulutusjärjestelmää vastaamaan muuttuvan tehtävärakenteen haasteisiin ensivaiheessa mm. seuraavilla toimenpiteillä:</p> <ul style="list-style-type: none"> Hyödynnetään lähihoitajakoulutusta, ammatti- ja erikoisammattitutkintoja, hoiva-avustajakoulutusta ja oppisopimuskoulutuksen mahdollisuuksia täysimääräisesti. Selvitetään mahdolliset esteet koulutusten joustavalle hyödyntämiselle koulutuksen rakenteiden kehittäminen ja koulutuspolkujen nopeuttaminen siten, että osaavan työvoiman saatavuus paranee 	Keskipitkä	<p>OKM:n toimesta tehty toimenpiteitä</p> <p>Korkeakoulutusta koskevien siirtymien osalta SOTEKO-hanke (OKM,STM)</p>	2022	Selvitys/ohjaus	Ei	STM, OKM, sidostahot	
Mallit eri alojen nopeille täydennyskoulutuksille sote-alalle palaaville sote-ammattihenkilöille	Keskipitkä	Malleja olemassa - vaatii yhdenmukaistamista	2022	Hanke	Kyllä	TEM, STM, OKM	

Tehtävärakenteet, työnjaon muutokset ja osaamisen joustava käyttö sekä pätevyysvaatimukset, Päivi Nygren & Satu Karppanen

Ehdotus	Lyhyen/keskipitkän/pitkän aikavälin	Uusi/käynnissä oleva	Aikataulu vuosi-tasolla	Toteutusmuoto (säädös, ohjaus, hanke, selvitys)	Tarve lisärahoitukselle (kyllä/ei)	Vastuu-taho	Seuranta
Asiakas- ja potilasturvallisuuden ja asiakastarpeiden asettamat palvelun laatuvaatimukset huomioidaan jatkuvasti tehtävärakenteen ja työnjaon tarkoituksenmukaisuutta ja sosiaali- ja terveysalan ammattihenkilöitä koskevan säädösohjauksen mahdollisuutta tukea sitä.	Lyhyt Keskipitkä	Käynnissä	2022-2023-	Ohjaus Selvitys	Ei	STM THL, TTL	
• varmistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön koulutus- ja osaamistasoa vastaavien tehtävien ja niiden tutkimusperustaisen kehittämisen edellytykset.	Keskipitkä	Käynnissä	2023-	Ohjaus Selvitys	Ei	STM THL, TTL	
• uudistetaan tehtäviä ja työnjakoa eri ammattiryhmien osaaminen laajasti hyödyntäen mukaan lukien tukipalveluhenkilöstön osaaminen.	Keskipitkä	Käynnissä	2023-	Ohjaus Selvitys	Ei	STM THL, TTL	
• kehitetään tehtävärakennetta, ammatillista osaamista ja uusia osaamiskokonaisuuksia johtamisen hyvillä toimintamalleilla ja moniammatillisella asiantuntemuksella.	Keskipitkä	Käynnissä	2023-	Ohjaus Selvitys	Ei	STM THL, TTL	
• kehitetään sosiaali- ja terveysalan ammattihenkilöitä koskevan säädös- ja informaatio-ohjauksen ja valvonnan mahdollisuuksia ja yhtenäisyyttä eri viranomaistahojen yhteistyönä sekä arvioidaan pätevyys- ja kelpoisuusvaatimusten uudistamistarpeita.	Keskipitkä	Uusi	2022-2023-	Säädös Ohjaus Selvitys	Ei	STM THL, Valvira	

Palveluiden ja palvelurakenteen vaikuttavuus, digitalisaatio-osaamisen käyttö, Tia-Maria Kirkonpelto

Ehdotus	Lyhyen/keskipitkän/pitkän aikavälin ehdotus	Uusi/käynnissä oleva ehdotus	Aikataulu vuositasona	Toteutusmuoto (säädos, ohjaus, hanke, selvitys)	Tarve lisärahoitukselle (kyllä/ei)	Vastuutaho	Seuranta
<p>Palveluiden laadun, turvallisuuden ja vaikuttavuuden sekä palvelukokonaisuuksien asiakaslähtöisyyden ja hyvän työn edellytyksen lähtökohdista</p> <ul style="list-style-type: none">tunnistetaan vaikuttavia keinoja vähentää tietojärjestelmien, digitaalisten hallintotehtävien ja raportoinnin moninaisuutta aiheuttamaa kuormittavuutta.kehitetään teknologian ja digitaalisten palveluiden hyödyntämistä ja toteuttamista moniammatillisella asiantuntemuksella.hyödynnetään kattavasti jo tehdyt toimivat ratkaisut digitaalisten palveluiden käytössä (RRF).selvitetään digitaalisten palveluiden vaikuttavuus sosiaali- ja terveydenhuollon saatavuuden ja riittävyyden näkökulmasta/luodaan arviointimekanismi.	Keskipitkä	Uusi/huomi- oitava ja hyödynnettävä aiemmat hankkeet	2022	Hanke/selvitys/ohjaus	Kyllä	STM/sidos- ryhmät	
Tunnistetaan vaikuttavia keinoja vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön digitaalista kompetenssia huomioiden sosiaali- ja terveysalan uudistuvat tarpeet sekä osaamisen vahvistamisen yksilöllisyys.	Lyhyt/keskipitkä	Uusi/huomi- oitava ja hyödynnettävä aiemmat hankkeet	2022	Selvitys	Kyllä	STM/sidos- ryhmät	

ASIAKOHTA 4.

Työsuunnitelma ja kokousajankohdat alkuvuodelle 2022

Juha Luomala(15 min)

Työsuunnitelma alkuvuodelle 2022

- Alkuvuoden osalta aikataulua määrittelee kehysriihen aikataulu niiden esitysten osalta joille esitetään lisäresurssointia
- Edellyttää hyväksytyjä esityksiä helmikuun loppuun mennessä

Kokousajankohtaehdotukset tammi-helmikuu 2022

	Vaihtoehto A	Vaihtoehto B
Viikko 3 (17.-23.1)	Ma 17.1. klo 10-13	To 20.1. klo 9-12
Viikko 6 (7.-13.2.)	Ke 9.2. klo 13-16	To 10.2. klo 13-16
Viikko 8 (21.-27.2.)	Ke 23.2. klo 13-16	To 24.2. klo 9:30-12:30

ASIAKOHTA 5.

Muut asiat

Satu Koskela (5 min)

ASIAKOHTA 9.

Seuraava kokous ja kokouksen päättäminen

Satu Koskela (5 min)

